

/instituut voor
de Nederlandse
taal/

Neologisms in a Dutch online portal

Globalex 2019,
Bloomington

Vivien Waszink
vivien.waszink@ivdnt.org

Vivien?

- 1977
- linguist/researcher at Instituut voor Nederlandse Taal (INT), Leiden, The Netherlands (Dutch Language Institute)
- lexicographer Algemeen Nederlands Woordenboek (ANW) and Neologismenwoordenboek (NW)
- ... today: Neologismenwoordenboek (dictionary of neologisms)

Neologisms in Dutch

- mostly compounds: *toetsenbordkrijger*
'desktop warrior'; *fluistervideo*, 'short video in which women talk with a whispering voice which is supposed to be very relaxing'
- sometimes derivations: *ontspullen*,
ontrommelen 'to declutter'
- sometimes multi-word units: *urban gym*
'workout in public space, using trees, benches, bridges etc. as fitness equipment or fitness gear'

Special kind of compounds: portmanteau words

glamping ‘glamorous camping’

brotox ‘botox for “bros”, for men’

hangry ‘hungry and angry’

infobesitas ‘overwhelming amount of information, especially on social media’

cyberchonder ‘someone who is excessively worried about having a serious illness and who is looking for symptoms online’

egozine ‘magazine mostly devoted to one, often famous, person’

Words with new meanings and new loanwords: neologisms as well

- already existing words with a new meaning: *slim* ‘smart’; *eerlijk* ‘fair’

- new loanwords:

plogging: portmanteau-word of Swedish *plocka* ‘to pick’ and English *jogging*
frosecco ‘prosecco mixed with ice cubes; frozen prosecco’

thighbrow ‘skin roll created at the top and front of the thigh while someone is bending forward, sitting or kneeling’.

(The pose in which this ‘thighbrow’ is created is a popular pose in pictures on social media)

... but also more familiar words like *app*, *selfie*, etc.

FUDGE-test

- by Allan Metcalf
- based on the Apgar scale
- test to predict the future success of ‘newborn’ words; rating system for neologisms
- five significant factors
- each factor can score 0, 1 or 2
- aid for lexicographers; not an objective, scientific test

FUDGE

Frequency of use

Unobtrusiveness

Diversity of users and situations

Generation of other forms and meanings

Endurance of the concept

Rooted neologisms: in the ANW

Algemeen Nederlands Woordenboek (ANW)

- online, corpus-based dictionary
- describes contemporary Dutch from 1970 onwards
- describes Dutch as it is used in the Netherlands and in Vlaanderen ‘Flanders’, the Dutch-speaking region in Belgium
- the chronological successor of the *Woordenboek der Nederlandsche Taal* (WNT)
- lots of **neologisms** in the ANW
- ANW: a word is considered a neologism if it was coined in or after the year 2000
- a neologism is only added to the ANW if it is rooted in the lexicon, not if it is ephemeral

Neologisms in the ANW

boemerangkind

Per betekenis:

1.0: kind dat weer thuis gaat wonen

2.0: student(e) die in weekend thuis verblijft

Per onderwerp:

Toon het hele artikel

Semagrammen

Woordfamilie

Woordrelaties

Woordvorming

Spreekwoorden

Combinatiemogelijkheden

Vaste verbindingen

Voorbeelden

Zoek 'boemerangkind' ook in:

INT-woordenboeken [↗](#)

CHN (login nodig) [↗](#)

Wikipedia [↗](#)

Google [↗](#)

boemerangkind 1.0

(neologisme, sociologie familie en gezin [sociologie algemeen])

kind dat, na enige tijd zelfstandig te hebben geleefd, terugkeert naar het ouderlijk huis om daar weer (tijdelijk) te gaan te gaan wonen, bijvoorbeeld omdat het een relatie met een partner beëindigd heeft, omdat het met zijn studie gestopt is, omdat het werkloos is geraakt of omdat het geen huisvesting heeft of op een woning wacht

Semagram

Een boemerangkind...

is een kind; is een persoon

[Oorzaak] keert terug naar het ouderlijk huis omdat het bv. een relatie met een partner beëindigd heeft, omdat het met zijn studie gestopt is, omdat het werkloos is geraakt of omdat het geen huisvesting heeft of op een woning wacht

[Eigenschap of hoedanigheid algemeen] keert terug naar het ouderlijk huis om daar (tijdelijk) weer te gaan wonen

+ Meer kenmerken

Hoofdsemagram: kind

+ Toon hoofdsemagram

Woordsoort

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	onzijdig
Lidwoord	het
Betekenisklasse	persoonsnaam

Spelling en flexie

	Vorm	Afbreking
Enkelvoud	boemerangkind	boe.me.rang.kind
Meervoud	boemerangkinderen	boe.me.rang.kin.de.ren

Woordrelaties

Hyperoniem [kind](#)

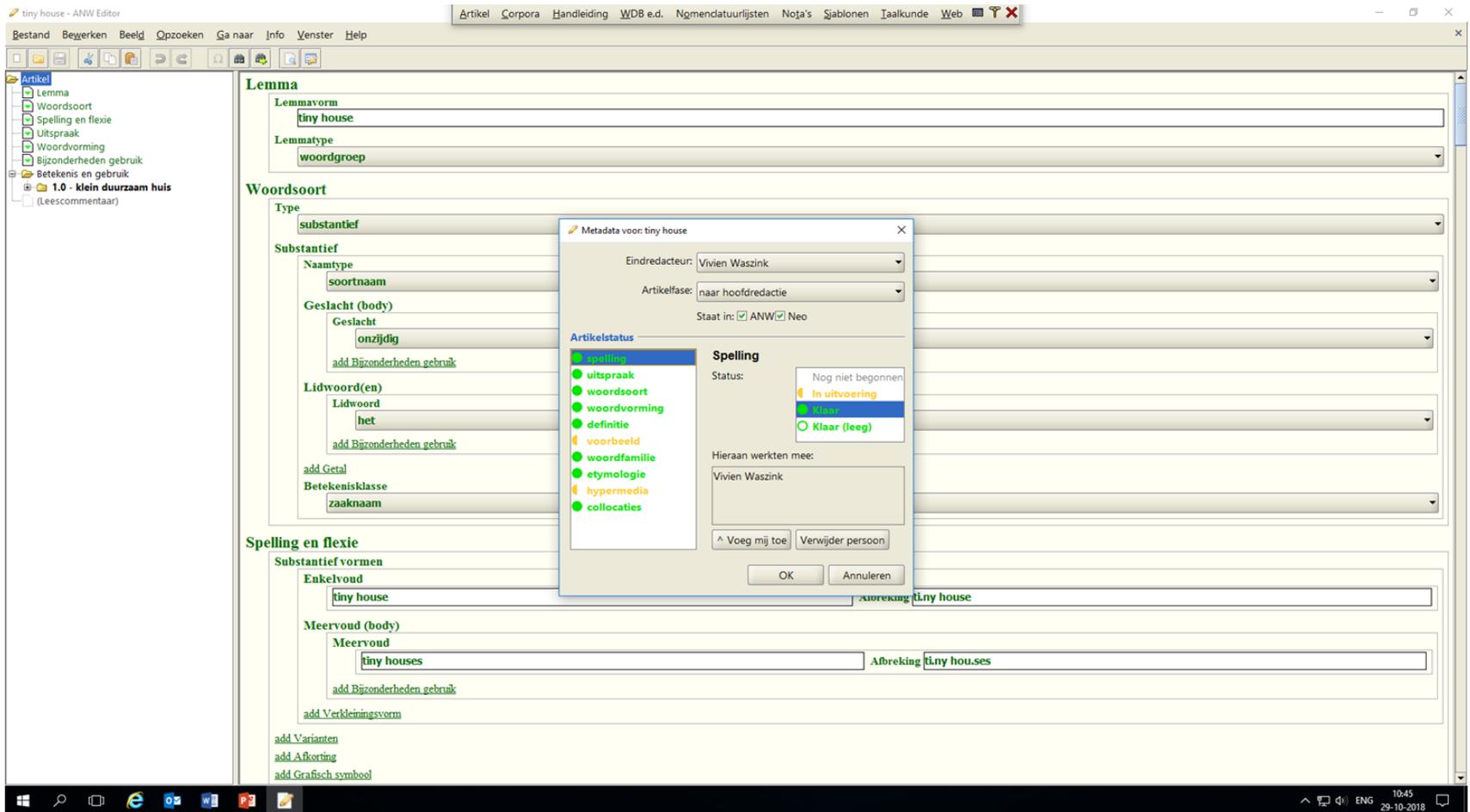
... but then you'll miss ...

- interesting morphological information and procedures of word coinage: *-gate*, *-syndroom/-complex*
ont-, *hypes/crazes* ending in *-ing*, etc.
- new composite forms coined in analogy with older ones:
hangoudere (*hangjongere*); *bore-out* (burn-out),
nobudgetfilm (lowbudgetfilm)
- neologisms often represent a certain era: economic crisis; the formation of a new government; the debate on racism; the debate on climate-change etc
- therefore: a special dictionary of neologisms:
Neologismenwoordenboek (NW)
- (... and also because visitors of ivdnt.org and users of the ANW seem to be interested in neologisms in particular)

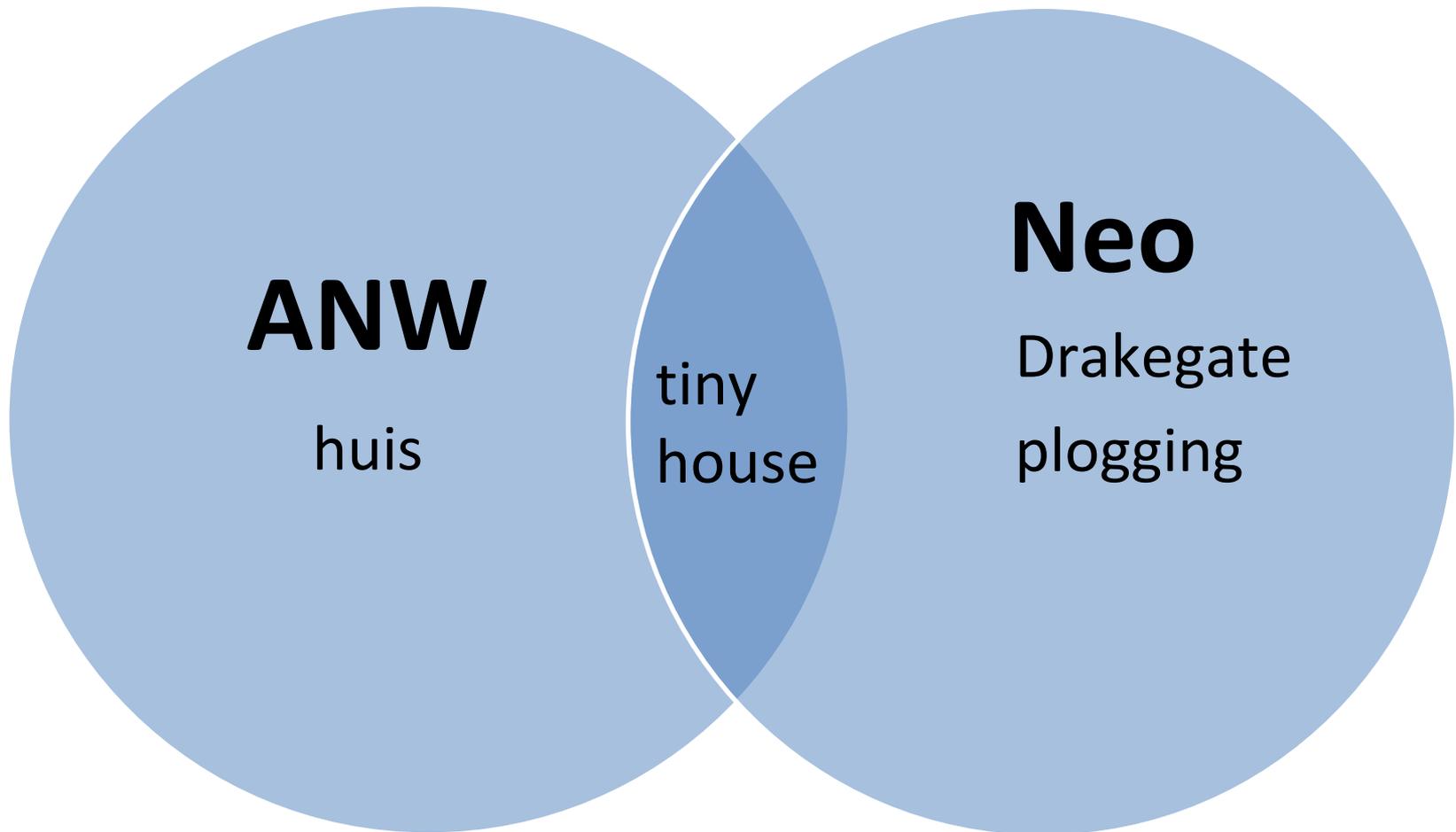
Neologismenwoordenboek (NW)

- dictionary of neologisms
- both rooted neologisms and ephemeral ones
- detecting neologisms in newspapers using Neoloog
- test version available

Two dictionaries, one editor

So ...

Neoloog

- computer tool to detect neologisms automatically
- designed at the INT by computer programmers Mathieu Fannee, Jan Niestadt and Rob van Strien
- for internal use only
- a corpus of Dutch newspapers is uploaded in Neoloog (*NRC* and *de Standaard*)
- updated every month
- ‘new words’ in this newspapers are detected by the computer as having appeared for the first time in and are presented in Neoloog in the form of a list
- every word can be viewed in its context

Neoloog

Neoloog

2019 01

neologismen: Bestand in bewerking

4.007 rij(en) gevonden (uit ±189.790 rijen)

Toon 10 rijen

ZOEK in gehele tabel:

ANW voorbereiding [UIT] In ben klaar Maak ANW artikelen aan

Eerste Vorige 1 ... 21 22 23 ... 401 Volgende Laatste

woord	lemma	freq	anw_status	neo	anw	opn	niet_neo	twijfel	knop	comment
antiterrorismeketen	antiterrorismeket	2		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
anti-terrorismeoperaties	anti-terrorismeoperatie	1		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
anti-terrorisme-operaties	anti-terrorisme-operatie	1		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
antivleesdiscours	antivleesdiscours	8		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
appeljas	appeljas	1		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
app-vaardig	app-vaardig	2		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
april-grap	april-grap	2		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
april-november	april-november	1		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
arbeidersclubje	arbeidersclubje	1		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	
archeologieraadsels	archeologieraadsel	2		☐	☐	☐	☒	☐	Voorbeelden	

Neoloog

ZOEK in gehele tabel: afrofeminist

ANW voorbereiding [AAN] Ik ben klaar! Maak ANW artikelen aan

Eerste Vorige 1 Volgende Laatste

Kiezen

comment	woordsoort	minidefinitie
	substantief	type feministe

Eerste Vorige 1 Volgende Laatste

Naar clipboard Excel PDF Afdrukken

Front page

[Neologismen] Zoeken Woord Neologismen Help Informatie ▾ /instituut voor de Nederlands

A A
B
C aanbiddingszanger
D aanblijfpremie
E aanbodgedreven
F aanbodgestuurd
G aanbodsturing
H aanbouwwet
I aandachtsboog
J aandachtsjunk
K aandachtsminuten
L aandachtswijk
M aandelenleaseproduct
N aandelenplan
O aangiftehulp
P aanhangfiets
Q aankoopbelasting
R aankoopcertificaat
S aankoopfraude
T aankoopstop
U aanlandplicht
V aanloopschaal
W aanmailbaar
X aanmeldcentrum
Y aanmodderfakker
Z aanraakgevoelig

Informatie over een woord Woorden met bepaalde kenmerken Beschrijf een woord

Zoek een woord of uitdrukking

Bijvoorbeeld: paard of heilige koe. Jokertekens werken ook: zoek *achtig om alle woorden te vinden die eindigen op 'achtig'. [Meer informatie](#) »

plasles
Elke week een beschrijving van een nieuw Nederlands woord in de webrubriek *Neologisme van de week*.
[Neologisme van de week](#) »

broodtekst
Antwoorden op vragen over woorden in de webrubriek *Woordbaak*.
[Woordbaak](#) »

oktember
Woorden of betekenissen die ooit in het Nederlands bestonden maar nu verdwenen zijn in de webrubriek *Terug in de taal*.
[Terug in de taal](#) »

nieuwsbrief
Alles weten over het Nederlands? Schrijf je in voor de gratis digitale *nieuwsbrief* van het Instituut voor de Nederlandse Taal.
[Nieuwsbrieven](#) »

Design and presentation

- alphabetically ordered lemma list
- search box
- advanced search: words with specific properties/labels
- describe a word
- design in line with the design of ivdnt.org

Words with specific properties/labels

Informatie over een woord

Woorden met bepaalde kenmerken

Beschrijf een woord

Zoek woorden met bepaalde kenmerken

Ik zoek woorden die...

... vooral gebruikt worden in ✕

... zijn ✕

+ Nog een kenmerk

🔍 Zoek

describe a word

Informatie over een woord

Woorden met bepaalde kenmerken

Beschrijf een woord

Zoek een woord aan de hand van steekwoorden

klein huis duurzaam

1 resultaat gevonden.

Sorteer op: relevantie ▼

Toon: 20 resultaten ▼

Opslaan als...

tiny house

1.0 klein duurzaam huis

is vaak zelfvoorzienend; is een huis; klein woonhuis, soms op wielen, dat gebouwd ...

story

- each lemma starts with a short story about the neologism concerned
- in this story the word is defined, its etymology and morphology are elaborated, etc.
(comparable to Neologisme van de week (ivdnt.org))

tiny house

tiny house 1.0

Een tiny house is een klein huisje. Maar dan een huisje dat bewust klein is gehouden, speciaal voor mensen die genoeg willen nemen met minder leefruimte en in dat tiny house vaak ook zo bewust en duurzaam mogelijk proberen te leven. Met veel minder ruimte én veel minder spullen. In Amerika is de zogeheten 'tiny house movement' al wat langer actief: door de instortende economie en rampen als orkaan Katrina raakten veel mensen hun huizen kwijt en starters konden nog moeilijker aan een woning komen. De behoefte aan betaalbare en flexibele woonvormen ontstond en zo gingen mensen gewoon hun eigen huisjes bouwen.

Other information categories

Betekenis

Definitie| Semagram

Over het woord

Etymologie| Spelling | Uitspraak | Woordsoort | Wordvorming

Het woord in gebruik

Woordfamilie | Voorbeelden | Combinaties | Verbindingen| Bijzonderheden
gebruik

Definition

Betekenis

Definitie

Semagram

klein woonhuis, soms op wielen, dat gebouwd is voor mensen die bereid zijn genoeg te nemen met een beperkte leefruimte, vaak vanuit de behoefte om het milieu te sparen, een kleinere ecologische voetafdruk achter te laten en om een leven te leiden dat minder gericht is op consumeren en verzamelen

Semagram

semagram: semantic frame; a representation of the concept of a word, especially used for nouns. It is a list with relevant properties of the concept connected to a specific meaning; in a frame-structure with fillers and slots

Betekenis

Definitie

Semagram

Een tiny house...

is een huis

[Omvang concreet] is een zeer klein huis, meestal met een woonoppervlakte van tussen de 15 en de 45 vierkante meter

[Deel] heeft vaak wielen en zonnepanelen

[Materiaal] is vaak gemaakt van ecologisch en duurzaam materiaal, bv. hout, en voor de isolatie wordt bv. hennep of zeegras gebruikt; is vaak gemaakt van hergebruikt of herbruikbaar materiaal

+ Meer kenmerken

Etymology

Over het woord

Etymologie

Spelling

Uitspraak

Woordsoort

Woordvorming

Aard herkomst

leenwoord

Vroegste datering

2010

Brontaal

(Amerikaans-) Engels

Vorm in brontaal

tiny house

Betekenis in brontaal

idem

Samenhangende woorden (vorm) [tiny forest](#)

[Zoek woord in Etymologiebank](#) ↗

Spelling

Over het woord

Etymologie

Spelling

Uitspraak

Woordsoort

Woordvorming

Vorm

Afbreking

Enkelvoud tiny house ti.ny house

Meervoud tiny houses ti.ny hou.ses

Pronunciation

Over het woord

Etymologie

Spelling

Uitspraak

Woordsoort

Woordvorming

Aantal lettergrepen 3

Hoofdklemtoon 3de lettergreep

Uitspraakwijze Engels

Word class

Over het woord

Etymologie

Spelling

Uitspraak

Woordsoort

Woordvorming

Type	substantief
Naamtype	soortnaam
Geslacht	onzijdig
Lidwoord	het
Betekenisklasse	zaaknaam

links

- ivdnt.org
- Neologism of the week:
<https://ivdnt.org/onderzoek-a-onderwijs/lexicologie-a-lexicografie/neologisme-van-de-week-archief>
- ANW: <http://anw.ivdnt.org/search>
- NW: <http://neologismen.ivdnt.org/search>